

KW

Kodeks wykroczeń

KPW

Kodeks postępowania
w sprawach o wykroczenia

teksty ustaw
wydanie 24

KW

Kodeks wykroczeń

KPW

Kodeks postępowania
w sprawach o wykroczenia

teksty ustaw

stan prawny na 24 września 2024 r.

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2024

Stan prawny na 24 września 2024 r.

Wydawczyni
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi
i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą
od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8390-164-0
24. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń	7
CZĘŚĆ OGÓLNA	9
Rozdział I. Zasady odpowiedzialności	9
Rozdział II. Kary, środki karne i zasady ich wymiaru	14
Rozdział III. Zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego	21
Rozdział IV. Warunkowe zawieszenie wykonania kary aresztu	22
Rozdział V. Przedawnienie orzekania, wykonania kary oraz zatarcie ukarania	23
Rozdział VI. Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych	24
Rozdział VII. Stosunek do ustaw szczególnych	25
CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA	25
Rozdział VIII. Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	25
Rozdział IX. Wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	33
Rozdział X. Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	37
Rozdział XI. Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	43
Rozdział XII. Wykroczenia przeciwko osobie	52

Rozdział XIII. Wykroczenia przeciwko zdrowiu	54
Rozdział XIV. Wykroczenia przeciwko mieniu	57
Rozdział XV. Wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	61
Rozdział XVI. Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	66
Rozdział XVII. Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	67
Rozdział XVIII. Wykroczenia przeciwko obowiązкови ewidencji	68
Rozdział XIX. Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	69
 Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks wykroczeń	75
Rozdział I. Przepisy ogólne	77
Rozdział II. Zmiany w przepisach obowiązujących	78
Rozdział III. Przepisy przejściowe i końcowe	82
Skorowidz	85
 Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia	
DZIAŁ I. Zasady ogólne	99
DZIAŁ II. Sąd	103
Rozdział 1. Właściwość i skład sądu	103
Rozdział 2. Wyłączenie sędziego	105
DZIAŁ III. Strony, obrońcy i pełnomocnicy	106
Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny	106
Rozdział 4. Obwiniony i jego obrońca	107
Rozdział 5. Pokrzywdzony, oskarżyciel posiłkowy i pełnomocnicy	109
DZIAŁ IV. Czynności procesowe	112
DZIAŁ V. Dowody	118

Rozdział 6. Przepisy ogólne	118
Rozdział 7. Przeprowadzanie poszczególnych dowodów.	
Przeszukanie	119
DZIAŁ VI. Środki przymusu	121
Rozdział 8. Zatrzymanie	121
Rozdział 9. Zabezpieczenie i zajęcie przedmiotów	123
Rozdział 10. Kary porządkowe i pozostałe środki przymusu	124
DZIAŁ VII. Czynności wyjaśniające	126
DZIAŁ VIII. Postępowanie zwyczajne	129
Rozdział 11. Wszczęcie postępowania. Orzekanie przed rozprawą	129
Rozdział 12. Przygotowanie do rozprawy	133
Rozdział 13. Rozprawa	136
Rozdział 14. Postępowanie w sprawach osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych	142
DZIAŁ IX. Postępowania szczególne	144
Rozdział 15. Postępowanie przyspieszone	144
Rozdział 16. Postępowanie nakazowe	148
Rozdział 17. Postępowanie mandatowe	148
DZIAŁ X. Środki odwoławcze	159
DZIAŁ XI. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	162
Rozdział 18. Kasacja	162
Rozdział 19. Wznowienie postępowania	163
DZIAŁ XII. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia	163
Rozdział 20. Odszkodowanie za niesłuszne ukaranie lub zatrzymanie	163
DZIAŁ XIII. Postępowanie w sprawach ze stosunków międzynarodowych	165

Rozdział 20a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia oraz wykonanie orzeczenia sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	165
Rozdział 20b. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie grzywny, środków karnych w postaci nawiązki lub obowiązku naprawienia szkody lub też orzeczenia zasądzającego koszty postępowania oraz wykonanie orzeczenia sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej o karach o charakterze pieniężnym	166
Rozdział 20c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przeprowadzenie dowodu na podstawie europejskiego nakazu dochodzeniowego oraz wykonanie europejskiego nakazu dochodzeniowego wydanego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej	167
DZIAŁ XIII. Koszty postępowania	167
 Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia	171
Rozdział 1. Przepisy ogólne	173
Rozdział 2. Zmiany w przepisach obowiązujących	175
Rozdział 3. Przepisy przejściowe i końcowe	179
Skorowidz	183

USTAWA

z dnia 20 maja 1971 r.

KODEKS WYKROCZEŃ

(tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2119)

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział I

Zasady odpowiedzialności

Wykroczenie

Art. 1. § 1. Odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 złotych lub nagany.

§ 2. Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Kolizja ustaw w czasie

Art. 2. § 1. Jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia wykroczenia, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

§ 2. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty orzeczeniem nie jest już zabroniony pod groźbą kary, ukaranie uważa się za niebyłe.

Przekształcenie przestępstwa w wykroczenie. Zamiana kary

Art. 2a. § 1. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na karę pozbawienia wolności stanowi wykroczenie, orzeczona kara podlegająca wykonaniu ulega zamianie na karę aresztu w wysokości równej górnej granicy ustawowego zagrożenia za taki czyn, a jeżeli ustawa nie przewiduje za ten czyn kary aresztu, na karę ograniczenia wolności, a jeżeli ustawa nie przewiduje za ten czyn kary ograniczenia wolności

– na karę grzywny, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w kwocie od 10 do 250 złotych i nie przekraczając górnej granicy tego rodzaju kary przewidzianej za ten czyn.

§ 2. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo na grzywnę lub karę ograniczenia wolności stanowi wykroczenie, orzeczone kary ulegają zamianie tylko wówczas, gdy kara grzywny lub ograniczenia wolności podlegająca wykonaniu przekroczyłaby górną granicę ustawowego zagrożenia przewidzianą za ten czyn. Wówczas orzeczoną karę grzywny lub ograniczenia wolności zamienia się na karę w wysokości górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianej za dany czyn. Jeżeli za dany czyn nie jest przewidziana kara ograniczenia wolności, orzeczoną karę ograniczenia wolności zamienia się na karę grzywny, przy czym miesiąc ograniczenia wolności przyjmuje się za równoważny grzywnie od 100 do 2500 złotych nieprzekraczającej górnej granicy ustawowego zagrożenia za ten czyn.

§ 3. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo stanowi wykroczenie, orzeczone środki karne, środki kompensacyjne, środki związane z poddaniem sprawcy próbie, środki zabezpieczające, o których mowa w art. 93a Kodeksu karnego, oraz przepadek podlegają wykonaniu na podstawie przepisów dotychczasowych.

§ 4. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym na karę pozbawienia wolności za przestępstwo stanowi wykroczenie i kara ta była podstawą orzeczenia kary łącznej, kara łączna traci moc. Jeżeli według nowej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym na karę ograniczenia wolności albo grzywny stanowi wykroczenie i kary te były podstawą orzeczenia kary łącznej, kara łączna traci moc tylko w razie wydania postanowienia w wypadku, o którym mowa w § 2. W razie potrzeby sąd wydaje wyrok łączny.

§ 5. Przepisów § 1–4 nie stosuje się, jeżeli ich zastosowanie powoduje skutki prawne mniej korzystne dla sprawcy niż stosowanie ustawy obowiązującej poprzednio.

Zasada terytorialności. Zasada podmiotowa i przedmiotowa

Art. 3. § 1. Na zasadach określonych w niniejszej ustawie odpowiada ten, kto popełnił wykroczenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również na polskim statku wodnym lub powietrznym.

§ 2. Odpowiedzialność za wykroczenie popełnione za granicą zachodzi tylko wtedy, gdy przepis szczególny taką odpowiedzialność przewiduje.

Czas i miejsce popełnienia wykroczenia

Art. 4. § 1. Wykroczenie uważa się za popełnione w czasie, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany.

§ 2. Wykroczenie uważa się za popełnione na miejscu, gdzie sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany, albo gdzie skutek nastąpił lub miał nastąpić.

Zasada winy w prawie wykroczeń

Art. 5. Wykroczenie można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślnie.

Wykroczenie umyślne i nieumyślne

Art. 6. § 1. Wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

§ 2. Wykroczenie nieumyślne zachodzi, jeżeli sprawca nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia je jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość popełnienia tego czynu przewidywał albo mógł przewidzieć.

Błąd co do zagrożenia czynu karą (karalności). Błąd co do faktu

Art. 7. § 1. Nieświadomość tego, że czyn jest zagrożony karą, nie wyłącza odpowiedzialności, chyba że nieświadomość była usprawiedliwiona.

§ 2. Nie popełnia wykroczenia umyślnego, kto pozostaje w błędzie co do okoliczności stanowiącej znamię czynu zabronionego.

Wiek sprawcy

Art. 8. Na zasadach określonych w niniejszej ustawie odpowiada ten, kto popełnia czyn zabroniony po ukończeniu lat 17.

Zbieg przepisów w prawie wykroczeń. Zbieg wykroczeń

Art. 9. § 1. Jeżeli czyn wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy, stosuje się przepis przewidujący najsu-

rowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów.

§ 2. Jeżeli jednocześnie orzeka się o ukaraniu za dwa lub więcej wykroczeń, wymierza się łącznie karę w granicach zagrożenia określonych w przepisie przewidującym najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów.

Zbieg wykroczenia z przestępstwem

Art. 10. § 1. Jeżeli czyn będący wykroczeniem wyczerpuje zarazem znamiona przestępstwa, orzeka się za przestępstwo i za wykroczenie, z tym że jeżeli orzeczono za przestępstwo i za wykroczenie karę lub środek karny tego samego rodzaju, wykonuje się surowszą karę lub środek karny. W razie uprzedniego wykonania łagodniejszej kary lub środka karnego zalicza się je na poczet surowszych.

§ 2. Przy zaliczaniu kar przyjmuje się jeden dzień aresztu za równoważny jednemu dniowi pozbawienia wolności, dwóm dniom ograniczenia wolności oraz grzywnie w kwocie od 20 do 150 złotych.

§ 3. Karę aresztu orzeczoną za wykroczenie uważa się za karę tego samego rodzaju co kara pozbawienia wolności orzeczona za przestępstwo.

§ 4. Zaliczeniu, o którym mowa w § 1, nie podlegają środki karne w postaci:

- 1) nawiązki, jeżeli za wykroczenie i za przestępstwo orzeczono je na rzecz różnych podmiotów;
- 2) obowiązku naprawienia szkody, jeżeli za wykroczenie i za przestępstwo orzeczono je w związku z różnym rodzajem szkód.

Zaliczanie kar za wykroczenia wyczerpujące znamiona przestępstwa ze względu na łączną wartość mienia

Art. 10a. § 1. Jeżeli czyn będący wykroczeniem, za które wymierzono karę lub środek karny, stanowi, wspólnie z innym czynem lub czynami, ze względu na łączną wartość mienia przestępstwo, za które wymierzono karę lub środek karny tego samego rodzaju, wykonuje się surowszą karę lub środek karny. Przepisy art. 10 § 1 zdanie drugie oraz § 2–4 stosuje się odpowiednio.

§ 2. W wypadku dwóch lub więcej czynów będących wykroczeniami, o których mowa w § 1, za karę lub środek karny wymierzony za wykroczenie w rozumieniu § 1 uznaje się sumę kar lub środków karnych wymierzonych za te wykroczenia.

Usiłowanie wykroczenia

Art. 11. § 1. Odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje.

§ 2. Odpowiedzialność za usiłowanie zachodzi, gdy ustawa tak stanowi.

§ 3. Karę za usiłowanie wymierza się w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego wykroczenia.

§ 4. Nie podlega karze za usiłowanie, kto dobrowolnie odstąpił od czynu lub zapobiegł skutkowi stanowiącemu znamię czynu zabronionego.

Podżeganie do wykroczenia

Art. 12. Odpowiada za podżeganie, kto chcąc, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, nakłania ją do tego.

Pomocnictwo do wykroczenia

Art. 13. Odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie.

Odpowiedzialność podżegacza i pomocnika. Zasada indywidualizacji winy

Art. 14. § 1. Odpowiedzialność za podżeganie i pomocnictwo zachodzi wtedy, gdy ustawa tak stanowi i tylko w razie dokonania przez sprawcę czynu zabronionego.

§ 2. Każdy ze współdziałających w popełnieniu czynu zabronionego odpowiada w granicach swojej umyślności lub nieumyślności, niezależnie od odpowiedzialności pozostałych współdziałających.

§ 3. Karę za podżeganie lub za pomocnictwo wymierza się w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego wykroczenia.

Obrona konieczna

Art. 15. Nie popełnia wykroczenia, kto w obronie koniecznej odpiera bezpośredni bezprawny zamach na jakiekolwiek dobro chronione prawem.

Najnowsze, 24. wydanie książki zawiera ujednolicone teksty Kodeksu wykroczeń oraz Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

W zbiorze zamieszczono skorowidze przedmiotowe ułatwiające odnalezienie poszczególnych instytucji, a zaakcentowane tłem tytuły nad artykułami ustaw objaśniają ich sens.

Zmiany, które wejdą w życie po 24 września 2024 r., zostały oznaczone pismem pochyłym (*kursywą*).

Publikacja jest przeznaczona dla osób, którym niezbędna jest znajomość przepisów dotyczących wykroczeń.

18,90 ZŁ (W TYM 5% VAT)

ISBN 978-83-8390-164-0

9 788383 901640

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

9788383901640 W24P01